

іншого боку, їх часто розглядають як певний стандарт або концепцію управління, що знайшла практичну реалізацію у відповідній інформаційній системі.

Висновки. Немає сенсу говорити про вибір якого-небудь одного методу обліку витрат та калькулювання собівартості, а необхідно говорити про створення на кожному підприємстві цілісної системи управління, насамперед системи управління витратами, інформаційною основою якого є інтегрована система обліку.

УДК 657.224

Ларіков В.Ю.,

к.е.н., доцент кафедри «Контроль і аудит»,

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

ОБЛІКОВІ ПРОЦЕДУРИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Національна економіка зіткнулася з великими проблемами при проведенні процедур реорганізації в комерційних організаціях, які становлять основу середовища бізнесу. На даний час нормативна база для відображення реорганізаційних процедур в бухгалтерському обліку є недостатньо розробленою. Навіть після вступу в дію Податкового кодексу України та положень (стандартів) бухгалтерського обліку при здійсненні реорганізації підприємств питань, пов'язаних з практичним застосуванням даних норм, не зменшилось. Крім того, науково-теоретичні дослідження цих питань в області бухгалтерського, фінансового і управлінського обліку носять фрагментарний характер і, як правило, не враховують стратегічних аспектів.

При проведенні реорганізації на основі методів реінжинірингу, біореінжинірингу важливу роль відіграє формування в обліковій системі організації релевантної інформації про фінансовий стан юридичної особи. Сформувані чітку систему, адекватну процесам прийняття управлінських рішень, пов'язаних з реорганізацією, можливо, спираючись на основоположні принципи бухгалтерського обліку.

Реорганізаційні процедури належать до об'єктів обліку і є складовими виробничо-господарської діяльності, оскільки вони являють собою виробничі та фінансові процеси, в результаті яких здійснюються факти господарського життя, які впливають на фінансовий стан юридичної особи.

Особливістю обліку власності при реорганізаційних процедурах є його орієнтація на зовнішні фактори, які впливають на діяльність підприємства, а також облік стратегічних моментів. За своєю суті, то є це інтерпретація даних бухгалтерського обліку, яка призначена для стратегічного менеджменту, тобто підтримуюча облікова система для управління підприємством. Найважливішим

завданням обліку власності при реорганізаційних процедурах виступає формування і використання інформації, яка дозволяє забезпечити ефективний і сталий розвиток комерційної структури.

При реорганізації юридичної особи у формі приєднання до нього іншої юридичної особи перше з них вважається реорганізованим з моменту внесення в єдиний державний реєстр юридичних осіб запису про припинення діяльності приєднаного підприємства. Якщо реорганізація проводиться у формі злиття, приєднання або перетворення, то права і обов'язки переходять до правонаступників згідно з передавальним актом. Якщо ж проводиться поділ або виділення права та обов'язки передаються відповідно до розподільчого балансу. У цих документах повинні міститися положення про правонаступництво за всіма зобов'язаннями реорганізованих юридичних осіб у відношенні всіх його кредиторів та боржників, включаючи зобов'язання, які оскаржуються сторонами.

При розподілі активів у процесі складання розподільчого балансу не існує стандартних підходів. Вибрані методики залежать від реалізованих стратегій, виду поділу, виділення, позицій власників у питаннях розподілу активів і зобов'язань.

Найважливішим принципом, який має бути дотриманий при реорганізаційних процедурах, є принцип відповідності, суть якого полягає в розподілі облікових об'єктів між правонаступниками, виходячи з існуючих економічних і бухгалтерських зв'язків між обліковими об'єктами.

В якості основної мети реорганізаційних процедур виступає пошук джерел розвитку організації з урахуванням внутрішніх і зовнішніх факторів, які дозволяють збільшити вартість організації, акумулювати кошти на головних напрямках розвитку бізнесу і збереження корпоративного контролю.

Для успішного проведення реорганізаційних процедур потрібно добре осмислити питання бухгалтерського обліку і оподаткування цих операцій. Неправильне відображення процесу реорганізації в бухгалтерському обліку може спричинити за собою серйозні помилки в обчисленні податків і, відповідно, великі економічні втрати для підприємства. Тому, перш, ніж приступити до реорганізації, необхідно проаналізувати бухгалтерські та податкові механізми її проведення.

Таким чином, процедури реорганізації у формі злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення представляють обов'язкове проведення інвентаризації, облік майна, коригування його вартості, складання балансу, податкові навантаження підприємства, а при деяких реорганізаційних процесах-залучення незалежного оцінювача.

Стратегічний облік реорганізаційних процедур передбачає прогнозу оцінку вартості організації після їх проведення, що використовується для

обґрунтування доцільності і визначення можливих напрямків розвитку підприємства після реорганізації.

На підставі вищевикладеного, слід зазначити, що проведення реорганізаційних процедур на основі традиційних балансів не дозволяє сформулювати думку про їх доцільність. Необхідно розробити завдання, які допоможуть використовувати для цих цілей системи попередніх балансових звітів. Одним з них може бути прогнозний звіт. Для його складання необхідно оцінити очікувані доходи і витрати, які можуть виникнути при реорганізації і після неї. Реалізувати поставлені завдання в комплексі можливо на основі даних стратегічного обліку власності.

Література:

Податковий кодекс України від 23.12.2010 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

УДК 657.1

Легенчук С.Ф.,
д.е.н., доц., завідувач кафедри
фундаментальних економічних дисциплін,
Житомирський державний технологічний університет

СТРУКТУРА КАТЕГОРІЙНО-ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

На сучасному етапі теоретизації бухгалтерського обліку представникам вітчизняного бухгалтерського наукового співтовариства необхідно докласти всіх зусиль, щоб забезпечити визнання бухгалтерського обліку наукою. Одним із кроків на шляху до вирішення цієї проблеми є розробка структури категорійно-понятійного апарату бухгалтерського обліку (далі – КПАБО).

Загальну структуру КПАБО можна представити у вигляді наступної моделі (рис. 1).

Запропонована модель КПАБО дозволяє виділити у його складі два рівні – категорійний, що є сукупністю бухгалтерських фрагментів із відповідними категоріями, та понятійний, що включає в себе всі наявні бухгалтерські поняття, які пов'язані із найбільш загальними поняттями своєї групи.